

KLASA: UP/I-344-08/23-03/01

URBROJ: 376-08-23-13

Zagreb, 22. rujna 2023.

Na temelju članka 16. stavka 1. točke 8. i članka 31. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22) u postupku podnositelja zahtjeva Terrakom d.o.o., Zagreb, Selska cesta 90A protiv A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1, radi reguliranja naplate udjela prometa u vodovima za međupovezivanje, na sjednici održanoj 22. rujna 2023. Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti donijelo je

ODLUKU

1. Odbija se zahtjev za rješavanje spora Terrakom d.o.o., Zagreb, Selska cesta 90A, OIB: 29050776382 protiv A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1, OIB: 29524210204, radi plaćanja računa izdanih za korištenje vodova za međupovezivanje na pristupnoj točki Zagreb, Radnička cesta – Split, Lička 12, za razdoblje od 1. srpnja 2020. do 30. travnja 2023.
2. Obvezuju se Terrakom d.o.o. i A1 Hrvatska d.o.o. u roku 30 dana od primitka ove odluke sklopiti novi dodatak Ugovora o međupovezivanju u kojem će:
 - a) za razdoblje od 1. srpnja 2020. do sklapanja ugovora ugovoriti sve uvjete uporabe voda za međupovezivanje na pristupnoj točki Split, Lička 12, temeljem ostvarenog međupovezivanja putem Ethernet voda Terrakoma kapaciteta 1 Gbit/s i duljine do 400 km isporučene preko 1 G sučelja, u skladu s metodom udjela prometa u vodovima, pri čemu je potrebno primijeniti cijene korištenja voda Hrvatskog Telekoma d.d. za istovrsne usluge važeće u razdoblju za koje se trošak obračunava;
 - b) za buduće razdoblje ugovoriti sve uvjete uporabe voda za međupovezivanje na pristupnoj točki Split, Lička 12, po cijenama iz važeće Minimalne ponude uvjeta međupovezivanja za završavanje poziva u javnu nepokretnu komunikacijsku mrežu Terrakoma ili dogovore međupovezivanje na drugačiji način.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 29. svibnja 2023. zahtjev operatora elektroničkih komunikacijskih usluga Terrakom d.o.o., Zagreb, Selska cesta 90A (dalje: Terrakom) za rješavanje spora s operatorom elektroničkih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1 (dalje: A1) radi reguliranja naplate udjela prometa u vodovima za međupovezivanje.

Terrakom navodi da je temeljem odluke HAKOM-a pokrenuo migraciju sa TDM na IP tehnologiju, uz zahtjev prema A1 da obje strane i dalje realiziraju svaka po jedan vod za međupovezivanje, odnosno A1 za pristupnu točku u Splitu, a Terrakom za pristupnu točku u Zagrebu, kako je bilo i prije migracije. Tvrdi da je u više navrata pokušao dogovoriti recipročni model uspostave vodova za međupovezivanje, ali A1 je prijedlog odbio. Stoga je Terrakom donio odluku o realizaciji vlastitog voda za međupovezivanje i do drugog pristupnog područja, odnosno do točke Split, Lička 12, koji vod je realiziran u kolovozu 2019. Dakle, Terrakom je za potrebe IP međupovezivanja između ugovornih strana osigurao Ethernet vodove za obje pristupne točke (Zagreb, Radnička cesta – Zagreb, Vrtni put 1 i Zagreb, Radnička cesta – Split, Lička 12) te je sukladno uvjetima iz Terrakom Minimalne ponude izdao račune A1. Od srpnja 2019. A1 koristi te vodove. Dana 19. listopada 2021. poslao je A1 dodatak ugovoru o međupovezivanju s cijenama uporabe vodova, međutim, A1 se oglušio i nikada nije dostavio očitovanje na poslani prijedlog. Stoga traži da HAKOM odlukom utvrdi kako su sporni računi ispravni te da naloži A1 plaćanje izdanih računa za udjele prometa u vodovima za međupovezivanje za razdoblje od 1. srpnja 2020. do 30. travnja 2023., kao i plaćanje troška vodova u budućem razdoblju.

Na kraju, Terrakom se poziva na Odluku HAKOM-a Klasa: UP/I-344-08/20-03/03, Urbroj: 376-08-21-07 od 25. ožujka 2021. i Dopunsko rješenje Klasa: UP/I-344-08/20-03/03, Urbroj: 376-08-21-11 od 22. srpnja 2021. (Odluka i Dopunsko rješenje/2021), kao usporedive i primjenjive na ovaj predmet, u kojima je HAKOM utvrdio da Terrakom ima pravo od HT-a naplatiti trošak uporabe vodova u skladu s metodom udjela prometa te su HT i Terrakom dobili obvezu sklopiti Dodatak Ugovoru o međupovezivanju.

Nadalje, na tvrdnju A1 da je IC povezivanje ostvareno, ali ne Ethernet vodom već Dark fibre uslugom budući da Terrakom nije u pristupnu točku A1 u Splitu, Lička 12 postavio opremu već je došao sa optičkim kabelom, Terrakom naglašava da usluga dark fibre podrazumijeva najam optičkog kabela, dakle pasivne opreme bez korištenja aktivne opreme. Poziva se na pisane komunikacije iz lipnja 2019. između tehničkih timova A1 i Terrakoma iz kojih je razvidno da su dogovoreni parametri međupovezivanja, poput tipova SFP-ova, IP adresa za peering. Ovi parametri su specifični i nužni za postavljanje Ethernet vodova, dok se ne koriste u slučaju dark fibre povezivanja. Argument da Terrakom nije postavio opremu u pristupnu točku A1 je promašen budući da čak i u slučaju postavljanja takve opreme bilo bi potrebno napraviti završno povezivanje između uređaja A1 i uređaja Terrakoma optičkim kabelom, odnosno, međuvezom. Budući da je uređaj Terrakoma u Splitu postavljen izvan Ličke 12, optički kabel koji je doveden na pristupnu točku A1 služi kao međuveza između A1 uređaja i Terrakom uređaja za ostvarivanje Ethernet voda. Najvažnije od svega, A1 u trenutku realizacije nije imao prigovor na tehničko rješenje, a to je i logično jer je navedeno tehničko rješenje u potpunosti u skladu s industrijskim standardima i praksama te ne utječe na osiguravanje kapaciteta i kvalitetu pružene usluge. Jasno je da je Terrakom ispravno uspostavio međupovezivanje s A1 te da je pogrešno uslugu klasificirati kao dark fibrer.

A1 prigovara da Terrakom ne navodi koliki je njegov trošak zakupa voda davatelju usluga zakupa elektroničkih komunikacijskih vodova, nego se općenito poziva na odredbe Minimalne ponude uvjeta međupovezivanja za završavanja poziva u Terrakom d.o.o. javnu nepokretnu komunikacijsku mrežu (dalje: Terrakom MIO), pri čemu su se iste često mijenjale tijekom spornog razdoblja (objavljeno je sedam verzija Terrakom MIO i svaka je izmjena imala za predmet izmjene naknade za najam voda).

Također navodi da je Terrakom uporno odugovlačio prelazak sa TDM na IP tehnologiju te je ostao jedini operator s kojim A1 nije mogao dogovoriti prelazak na IP međupovezivanje, zbog čega je A1 imao značajan trošak paralelnog rada i TDM i IP sustava.

Model podjele troška voda koji se primjenjivao na TDM-u je bio moguć iz razloga što je omjer količine prometa koje je slao Terrakom i A1 bio balansirano te je radi pojednostavljenja obračuna za korištenje vodova dogovoreno da svaka strana snosi trošak svog voda tj. da Terrakom snosi trošak prijenosnog kapaciteta do pristupne točke u Zagrebu, a A1 do točke u Splitu. Ovo je bilo moguće pod pretpostavkom kontinuiranog balansirano prometa te primjene tehničkog rješenja za TDM međupovezivanje, međutim, kod IP međupovezivanja taj privremeni model nije moguće primijeniti zato što je trošak osiguranog kapaciteta veći od prometa koji A1 šalje u mrežu Terrakoma. Poziva se na stručno mišljenje HAKOM-a od 02. ožujka 2018.

Tvrđi da je 15. listopada 2018. ponovo pozvao Terrakom na nastavak ovog postupka te je naveo da je suglasan s prijedlogom da lokalni pristupni vod u Zagrebu osigura Terrakom, a lokalni pristupni vod u Splitu A1. Dodatno, A1 je Terrakomu ponudio prijenosni vod kapaciteta 100 Mbit/s od lokacije Terrakoma u Zagrebu do pristupne točke A1 u Splitu umanjeno za lokalni vod. Mjesečna naknada za navedeni vod iznosila bi 1.700 kn (225,63 EUR). Terrakom se ponovo oglasio, potom je u poruci od 17. svibnja 2019. naveo, cit.: *“U završnoj smo fazi fizičkog međupovezivanja druge točke u Splitu, Lička 12 za prelazak sa TDM na IP međupovezivanje sa vašom fiksnom i mobilnom mrežom. Kako je prethodno dogovoreno, Terrakom za potrebe IP međupovezivanja osigurava točke za međupovezivanje u Zagrebu, Vrtni put 1 i Splitu, te je fizičko povezivanje u Splitu završeno, a potrebno je odraditi fizičko povezivanje u Zagrebu.”*

A1 navodi da je u lipnju 2019. konačno realizirano spajanje Terrakom voda u Splitu i prelazak na IP međupovezivanje, kojom prilikom Terrakom nije tražio od A1 sklapanje dopune ugovora o međupovezivanju niti određivanje naknada za troškove. A1 nije od Terrakoma nikada zatražio uslugu najma voda niti je ista ugovorena Ugovorom o međupovezivanju, a ne radi se o osnovnoj usluzi međupovezivanja nego o komercijalnoj usluzi koju ugovorne strane moraju prvo ugovoriti i ne mogu se jednostrano nametnuti objavom u Minimalnoj ponudi.

Smatra da se način određivanja osnovnosti i iznosa naknada koje je HAKOM odredio u sporu između Terrakoma i HT-a Odlukom i Dopunskom rješenjem/2021 ne mogu primijeniti na ovaj slučaj jer je HT ujedno i operator sa značajnom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu iznajmljenih vodova te se tada primjenjuju regulirane cijene iznajmljenih vodova, a što nije slučaj u sporu između Terrakoma i A1.

A1 prigovara kako je 22. prosinca 2021. Terrakom ponovno promijenio MIO i naknade za trošak voda, pri čemu se mijenjaju ne samo naknade nego i stavke naplate te se umjesto naknade po priključnoj točki i kapacitet 1 Gbit/s neovisno o duljini voda, ponovno uvode naknade po duljini voda. Kako je Terrakom i dalje nastavio obračunavati trošak udjela u vodovima, koje je A1 redovito osporavao, A1 je donio odluku o realizaciji povezivanja vlastitim vodovima te je stoga isto najavio Terrakomu i zatražio pristup lokaciji radi pripreme tehničkog povezivanja.

Dana 6. listopada 2022. A1 ponavlja prijedlog no Terrakom odbija prijedlog A1 i predlaže da Terrakom ostaje pružatelj usluge voda u Zagrebu, a da A1 realizira spajanje od Splita do Zagreba. Dana 15. studenog 2022. A1 najavljuje spajanje vlastitim vodom i traži tehnički kontakt Terrakoma. Terrakom dostavlja tražene kontakte 27. siječnja 2023. te dodatno navodi da s obzirom da će A1

realizirati vlastite vodove, Terrakom zadržava pravo na naplatu troškova sukladno točki 8.2.1 i 8.2.3 Terrakom MIO.

A1 ukazuje da je predmetnim odredbama Terrakom MIO propisano da se naknade iz točke 8.2.1. Terrakom MIO naplaćuju samo u slučaju kada se Terrakom povezuje s mrežom operatora s kojim još nije uspostavio izravno međupovezivanje, a što u predmetnom slučaju nije primjenjivo. Terrakom odgovara na način da od navedenih troškova iz tablice pod točkom 8.2.1 Minimalne ponude, zadržava pravo na naplatu troška inicijalnog testiranja uspostave IP međupovezivanja, odnosno troška koji se odnosi na uspostavu novih vodova za međupovezivanje. U međuvremenu, 1. svibnja 2023., Terrakom je ponovo izmijenio Terrakom MIO i to upravo točku 8.2.1. u kojoj je dodana nova napomena koja glasi, cit.: „U slučaju zahtjeva za uspostavljanje IP međupovezivanja mreža dva operatora između kojih postoji izravno međupovezivanje, Terrakom zadržava pravo naplate troška za Inicijalno testiranje uspostave IP međupovezivanja.“

Dodatno, A1 ističe da nije moguće jednoznačno utvrditi osnovu naplate, jediničnu cijenu i razdoblje naplate niti je moguće sve račune upariti s dostavljenim specifikacijama, a nedostaju specifikacije obračuna za razdoblje od 01.07.-31.12.2020. (račun br. 72877/TER03/01) i za razdoblje 01.01.-31.12.2021. (račun br. 72878/TER03/01) te stoga nije moguće provjeriti na koji način su obračunate sporne naknade. Da je A1 imao na raspolaganju sve informacije o mogućim troškovima vezanim za prelazak na IP međupovezivanje s Terrakomom, zasigurno bi već davno donio odluku o realizaciji vlastitih vodova i time puno ranije izbjegao trošak paralelnog rada TDM i IP povezivanja.

U odnosu na pozivanje Terrakoma na postupanje u skladu s Odlukom HAKOM-a o uvjetima IP međupovezivanja, A1 ukazuje na toč. 13. Usmjeravanje i ostvarivanje visoke raspoloživosti predmetnog dokumenta propisano, cit.: *"Za potrebe međupovezivanja operatori se spajaju u dva pristupna područja. Operatori usmjeravaju promet prema partnerima u oba pristupna područja omjerom 50%-50%, u svrhu uravnoteženja opterećenja (loadbalancing), neovisno o području iz kojeg je poziv započeo i gdje završava. Radi osiguranja odgovarajuće razine pouzdanosti, operatori su obavezni povezati se u oba pristupna područja, putem jedne ili više pristupnih točaka u svakom od dva pristupna područja. Iznimno i isključivo u prijelaznom razdoblju, sve dok pojedini operator ima realizirano PSTN/TDM međupovezivanje, IP međupovezivanje s partnerom koji želi ostvariti IP međupovezivanje moguće je realizirati putem samo jednog pristupnog područja. "*

Svi operatori imali su obvezu spojiti se u dva pristupna područja. Iz Terrakom MIO razvidno je da Terrakom ima obje pristupne točke u jednom pristupnom području pa stoga nije bilo moguće drugo rješenje nego spajanje na pristupnu točku u drugom pristupnom području, a koju je imao A1. Odugovlačenjem cjelokupnog postupka Terrakom je onemogućio A1 ispunjavanje navedenih ciljeva.

A1 također ukazuje na dokument Tržište veleprodajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji koji je sastavni dio Odluke Vijeća HAKOM-a u postupku analize tržišta veleprodajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji (KLASA: UP/I-344-01/18-03/02; URBROJ: 376-11-19-24). Pod točkom 8.3 Obveza transparentnosti navedeno je: *"Isto tako, HAKOM može zatražiti od operatora, kojem je određena obveza nediskriminacije, objavu standardne ponude na temelju koje drugi operatori neće biti obvezni plaćati dodatne troškove, koji nisu nužni za pružanje zatražene usluge. Standardna ponuda mora biti detaljno raščlanjena u skladu s potrebama tržišta, te mora sadržavati pripadajuće rokove, uvjete i cijene usluga. HAKOM zadržavanje ove obveze smatra nužnim jer bi u suprotnom moglo doći do diskriminacije pojedinih operatora od strane operatora sa značajnom tržišnom*

snagom što bi dovelo do ometanja konkurentnosti na tržištu i utjecalo na izbor krajnjih korisnika. Također, ova obveza osigurava transparentno poslovanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i nadopunjuje obvezu nediskriminacije." "U standardnoj ponudi moraju biti opisane usluge koje operator nudi u vezi s uslugom veleprodajnog završavanja poziva u nepokretnoj mreži, pri čemu ista mora biti posebno raščlanjena u skladu s tržišnim potrebama i s njima povezanim uvjetima te mora sadržavati cijene, kao i rokove i naknade za nepoštivanje rokova uspostave usluga, kako bi se osiguralo pošteno, razumno i pravovremeno ispunjavanje obveza. Objava standardne ponude omogućava brže sklapanje ugovora, sprječava diskriminaciju te može spriječiti sporove koji bi mogli proizaći u slučaju nepostojanja standardne ponude."

Suprotno ciljevima koje je HAKOM imao namjeru postići određivanjem regulatorne obveze transparentnosti, Terrakom je postupak izmjene svoje minimalne ponude pretvorio u instrument izbjegavanja regulatornih obveza i ravnopravnih odnosa s operatorima s kojima pregovara o međupovezivanju ili izmjenama već ostvarenog povezivanja. Predlaže u cijelosti odbiti zahtjev Terrakoma.

Terrakom se 30. lipnja 2023. dodatno očitovao, poziva se na odgovor HAKOM-a na komentar Terrakoma u dokumentu Tržište veleprodajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji, koji je sastavni dio Odluke o analizi tržišta KLASA: UP/I-344-0/18-03/02, URBROJ: 376-11-19-24 od 22. veljače 2019., gdje je HAKOM naveo da bi u slučaju IP međupovezivanja, kada se vodovi koriste kao dvosmjerni, troškove vodova trebalo dijeliti ovisno o količini razmijenjenog prometa.

Na navode A1 da je Terrakom jednostrano nametnuo naknade za uslugu najma voda koju A1 nikada nije tražio, Terrakom naglašava kako je pregovarao sa A1 o međupovezivanju više od godine dana i u tom periodu je A1 mogao samostalno spojiti vod iz Splita do Zagreba, ali je isto odbio te je na taj način pristao na računanje udjela prometa u vodovima.

Nadalje, suprotno navodima A1, smatra da se Odluka i Dopunsko rješenje/2021. može primijeniti na spor između A1 i Terrakoma jer je A1 kao i HT u svojoj standardnoj ponudi za uslugu međupovezivanja propisao da je za realizaciju međupovezivanja potrebno uspostaviti vodove za međupovezivanje u minimalno dvije pristupne točke i to na dva različita područja, najmanje jednoj točki u Zagrebu i najmanje jednoj točki u Splitu, da je i A1 odbio zahtjev Terrakom za realizacijom voda za spajanje druge pristupne točke te je Terrakomu nudio najam pristupnih vodova uz naplatu troškova za najam vodova te na taj način doveo Terrakom u vrlo nepovoljnu poziciju prebacujući na njega trošak uspostave lokacija.

Navodi da se Terrakom u konkretnom slučaju smatra davateljem usluge zakupa voda, te je cijena istih definirana Minimalnim ponudama Terrakoma.

Navodi da su u objavljenim Minimalnim ponudama u razdoblju od 01. travnja 2019 do 01. svibnja 2023., u kojima je navedena različita cijena vodova za međupovezivanje, iste posljedica greške. Minimalna ponuda od 01. svibnja 2020. je mjerodavna za ovaj spor, a izmjena Minimalne ponude od 01. svibnja 2023. se odnosi na usklađivanje cijena sa Zakonom o uvođenju eura s početkom primjene od 01. siječnja 2023. te izmjene cijena ostalih troškova za međupovezivanje navedenih u 8.2. točki Minimalne ponude. Cijene vodova Terrakoma utvrđene su Dopunskim rješenjem/2021. u kojem je utvrđen period za koji Terrakom ima pravo naplatiti udjele prometa u vodovima za međupovezivanje, odnosno u periodu od druge polovice 2020.

Nije točna tvrdnja A1 da je Terrakom izbjegavao dogovor o prelasku sa TDM-a na SIP IP što je vidljivo iz opetovanih zahtjeva Terrakoma za spajanje te je vidljivo da je Terrakom aktivno tražio rješenje za povezivanje druge pristupne točke u Splitu.

Poziva se na Odluku HAKOM-a o Uvjetima IP međupovezivanja u kojoj je navedeno da implementacija novog načina međupovezivanja (IP) mreža dva operatora između kojih već postoji prethodno uspostavljeno izravno PSTN/TDM međupovezivanje ne smije uzrokovati nikakve dodatne troškove niti jednom od ta dva operatora u smislu plaćanja naknada, vezano za uspostavu IP međupovezivanja, odnosno svaka strana dužna je samostalno snositi troškove IP međupovezivanja u svom dijelu mreže (kao što su npr. Troškovi 1G sučelja, testiranja).

Poziva se na upit kojim je Terrakom 19. veljače 2018. zatražio mišljenje HAKOM-a po pitanju migracije međupovezivanja sa TDM na IP tehnologiju, gdje je navedeno da bi se trebao primijeniti model podjele troška voda koji se primjenjivao na TDM-u, a kod kojeg je vod u Zagrebu osigurao Terrakom, a vod u Splitu osigurao je A1 i na taj način u budućim razdobljima ne bi bilo potrebe računati udjele prometa u vodovima za međupovezivanje. Budući da je HAKOM 02. ožujka 2018. odgovorio kako A1 ne krši bilo koju odredbu Standardne ponude za međupovezivanje, Terrakom iz dostavljenog mišljenja zaključuje da se HAKOM ne slaže da se troškovi realiziranih vodova Terrakoma koje A1 koristi prebacuju na Terrakom.

Terrakom dodatno pojašnjava logiku kojom se vodio kod određivanja cijena za vodove kod IP međupovezivanja. Budući da je kod TDM međupovezivanja bila uobičajena praksa da svi operatori naplaćuju za svaki pojedinačni E1 vod međupovezivanja 2.100,00 kn/mj, a to je cijena koja je bila navedena u HT Standardnoj ponudi za najam vodova, Terrakom je na isti način postupio i preuzeo cijene iz SP HT-a za 1 Gbit/s vodove za međupovezivanje te ih ugradio u svoju Minimalnu ponudu i temeljem istih napravio obračun udjela prometa u vodovima.

Zaključno, navodi da temeljem svoje Minimalne ponude od 01. svibnja 2021. i Dopunskog rješenja/2021. ima pravo obračunavati trošak udjela prometa u vodovima za međupovezivanje sve dok A1 koristi vodove za usmjeravanje A1 prometa prema Terrakom mreži.

A1 se dodatno očitovao 17. srpnja 2023., navodi da je sa svim ostalim operatorima s kojima je prethodno ostvario TDM povezivanje bez ikakvih problema i sporova uspješno realizirao prelazak na IP povezivanje. Uz to, uspostava povezivanja u dva pristupna područja iziskuje i troškove zakupa prostora i smještaja opreme te osoblja na lokaciji. Odlukom HAKOM-a o uvjetima IP međupovezivanja propisano je da se operatori moraju spojiti u dva pristupna područja, a kako su obje pristupne točke Terrakoma u istom pristupnom području (Zagreb), to je jedino logično i praktično rješenje bilo da se kao drugo pristupno područje koristi A1 pristupno područje Split. Pritom A1 nije nametao Terrakomu uslugu najma voda već mu je, u skladu s dobrim poslovnim običajima, poslao ponudu za takvu uslugu. Terrakom je bez slanja ponude i prijedloga dopune Ugovora o međupovezivanju na razini tehničkih kontakata dogovorio spajanje u Splitu i za cijelo vrijeme od lipnja 2019. do izdavanja prvog računa za trošak voda u 2020. nije ni na koji način definirao cijenu i opseg takve usluge.

Ranije opisane izmjene Terrakom MIO ukazuju na pravnu nesigurnost A1, a potencijalno i drugih operatora koji žele se Terrakomom ostvariti IP povezivanje zbog čestih promjera cijena najma vodova u Terrakom MIO. Ponavlja da nije bio upoznat niti s predmetom niti s cijenom takvog ugovora te je

u nekoliko navrata izričito odbio jednostrano nametanje takvog ugovora, za koji je nužan pristanak obje ugovorne strane. Između Terrakoma i A1 nikada nije bilo dogovoren kapacitet vodova za povezivanje niti je uopće ugovoreno povezivanje vodovima. Ističe da povezivanje nije realizirano putem zakupljenog Ethernet voda Terrakoma, a za što je Terrakom izdao račune.

Međupovezivanje se može realizirati: 1. direktnim spajanjem sučelja operatora i A1 putem optičkih niti. Trenutno su svi operatori realizirali povezivanje s A1 na ovaj način. Obzirom da u ovoj varijanti nema međusobnog obračuna troškova povezivanja, inicijalno je dogovoreno tehničko rješenje koje se primjenjuje za sve operatore - direktnim spajanjem sučelja operatora i A1 putem optičkih niti. Time je kapacitet ograničen samim sučeljem, tj. nema ograničavanja kapaciteta ispod 1G, iako je za IC promet s većim dijelom operatora 1G nepotrebno visok kapacitet. U ovoj varijanti se ne sklapa zaseban ugovor za najam niti jer se isti ne obračunava. 2. korištenjem zakupljenog Ethernet voda od bilo kojeg operatora (jednog od operatora koji se povezuju ili vodova trećeg operatora). U slučaju korištenja Ethernet voda na koji bi se primjenjivala podjela troška, nužan preduvjet je definiranje kapaciteta voda i sklapanje zasebnog ugovora za predmetni vod. U ovoj opciji, A1 se ne bi odlučio za kapacitet voda 1 Gbit/s obzirom da to znatno premašuje potreban kapacitet i predstavljalo bi nepotreban trošak. Razlika u tehničkom pogledu u odnosu na opciju 1. je da u slučaju Ethernet voda nisu direktno povezana sučelja optičkom niti, nego su između instalirani i mrežni elementi operatora koji pruža Ethernet vod. Uzimajući u obzir da se Terrakom poziva na Odluku/2021., smatra da je opis primjenjiv za ovu opciju, a na koju se Terrakom poziva.

U opciji 2., promet međupovezivanja između dviju mreža se ne bi isporučivao direktno sa sučelja Terrakoma na sučelje A1 i obrnuto putem dedicerane optičke niti, nego bi prolazio kroz MPLS mrežu Terrakoma. Stoga bi bilo od iznimne važnosti pri ugovaranju korištenja Ethernet voda od strane Terrakoma definirati kvalitetu usluge, što također nije definirano za konkretan slučaj, obzirom da povezivanje nije ugovoreno niti realizirano putem Ethernet voda Terrakoma. Vezano uz tehničku realizaciju povezivanja, A1 nema prigovora na postojeću tehničku realizaciju, međutim, problematičnim smatra činjenicu da Terrakom želi obračunati cijene koje su definirane za uslugu Ethernet voda na povezivanje koje nije realizirano putem Ethernet voda.

Nadalje, Terrakom nije dostavio specifikacije za 2020. i 2021. te A1 smatra da ne postoji podloga za provjeru predmetnih računa. Specifikacije za 2020. i 2021. nisu dostavljene, dok su specifikacije za 2023. kontradiktorne i nerazumljive. Sve navedeno ne omogućava provjeru obračuna.

Usmena rasprava je održana 5. srpnja 2023., A1 je ponovio kako neslaganje oko naplate troškova vodova za međupovezivanje traju od 2018. i da je zapravo predmet spora jednostrano nametanje usluge i cijene od strane Terrakoma, a koje A1 kroz svih 5 godina nije prihvatio. Dodatno, čak i u opciji primjene cijene iz SP ista nije primjenjiva za konkretan slučaj jer se u stvarnosti radi o drugom tipu usluge, odnosno ne radi se o vodu Terrakoma kapaciteta 1 GB. Računima za 2020. i 2021. nisu priložene specifikacije niti su iste dostavljene naknadno, a specifikacije za razdoblje 2022. i 2023. ne odgovaraju važećim minimalnim ponudama Terrakoma te A1 smatra da se ne može provjeriti ispravnost računa, čak i u slučaju da je tehnički realizirana usluga voda Terrakoma.

A1 ne osporava da je realizirano povezivanje, no povezivanje nije realizirano Ethernet vodom Terrakoma, a što je uvjet za prihvrat računa koji su predmet ovog postupka. Drugim riječima, Terrakom naplaćuje Ethernet vod, a spojio se putem usluge dark fiber.

Na navod A1 da tehničko povezivanje nije realizirano uslugom Ethernet voda Terrakoma, Terrakom pojašnjava da su u konkretnom slučaju tehnički parametri međupovezivanja dogovoreni između tehničke službe Terrakoma i tadašnjeg VIPneta i da je potpuno smiješno tvrditi da je usluga realizirana putem dark fiber, a ne putem Ethernet voda. Da nisu povezani vodovima, ne bi bilo ni međupovezivanja niti bi bilo telefonskog prometa.

Terrakom navodi da je nesporno da Terrakom i A1 imaju realizirano međupovezivanje za telefonski promet, da je vodove za međupovezivanje u Zagrebu i Splitu realizirao Terrakom, da je A1 pristao platiti udjele u korištenju vodova i da A1 cijelo ovo vrijeme koristi iste, a odbija plaćanje računa i dogovor. Nadalje, u minimalnoj ponudi od 1. svibnja 2020. iskazane su cijene vodova za međupovezivanje, u srpnju 2020. A1 je zaprimio obračun za trošak udjela u vodovima za prethodnu godinu dana korištenja, u 2021. HAKOM je donio Odluku i Dopunsko rješenje/2021, a naplata vodova regulirana je i određena SP i MP A1. Vezano za uvjete IP međupovezivanja, točke spajanja određene su SP i MP A1, a ne uvjetima IP međupovezivanja koje je donio HAKOM.

Nakon provedenog postupka HAKOM utvrđuje sljedeće.

U konkretnom slučaju su sporni računi koje je Terrakom izdao A1 za korištenje vodova međupovezivanja na lokaciji Split, Lička 12. HAKOM je utvrđivao je li Terrakom u pravu kad tvrdi da A1 koristi njegov vod za međupovezivanje i da stoga mora plaćati naknadu za korištenje voda razmjerno udjelu prometa i to za razdoblje od 1. srpnja 2020. do 30. travnja 2023., kao i u budućem razdoblju.

Nesporno je da su 1. rujna 2011. A1 i Voljatel d.o.o. (pravni prednik Terrakoma) sklopili Ugovor o međusobnom povezivanju te naknadno dodatke ugovoru (dalje: ugovor o međupovezivanju). Također je nesporno da su Terrakom i A1 bili spojeni u dvije pristupne točke u Zagrebu i Splitu uz primjenu TDM tehničkog rješenja, pri čemu je vod do pristupne točke u Zagrebu bio realiziran od strane Terrakoma, a vod za međupovezivanje do pristupne točke u Splitu od strane A1. Svaka strana je realizirala o svome trošku jedan vod za međupovezivanje, tj. Terrakom je snosio trošak prijenosnog kapaciteta do pristupne točke u Zagrebu, a A1 do prijenosne točke u Splitu.

Obveza međupovezivanja proizlazila je iz regulatorne obveze pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže koja je A1 i Terrakomu bila određena Odlukom HAKOM-a o analizi tržišta veleprodajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji, Klasa: UP/I-344-01/18-03/02, Urbroj: 376-11-19-24 od 22. veljače 2019.

Nadalje, temeljem odluke HAKOM-a Klasa: UP/I-344-01/15-03/04 Urbroj: 376-11-18-15 od 14. veljače 2018. (dalje: *Odluka o uvjetima IP međupovezivanja*), svim operatorima je bio određen prelazak sa TDM (eng. Time Division Multiplex, prijevod: tehnologija vremenskog multipleksa) na IP (eng: Internet Protocol) tehnologiju, u svrhu smanjenja troškova mreže, uz uvjet da implementacija IP međupovezivanja mreža dvaju operatora između kojih već postoji prethodno uspostavljeno izravno PSTN/TDM međupovezivanje ne smije uzrokovati nikakve dodatne troškove niti jednom od ta dva operatora u smislu plaćanja naknada.

Istom odlukom je propisano da se za potrebe međupovezivanja operatori spajaju u dva pristupna područja. Operatori usmjeravaju promet prema partnerima u oba pristupna područja omjerom 50%-50%, u svrhu uravnoteženja opterećenja (load balancing), neovisno o području iz kojeg je poziv započeo i gdje završava. Radi osiguranja odgovarajuće razine pouzdanosti, operatori su obavezni

povezati se u oba pristupna područja, putem jedne ili više pristupnih točaka u svakom od dva pristupna područja.

Nesporno je da kod prelaska sa TDM na IP međupovezivanje, stranke nisu prethodno ugovorile korištenje Terrakom voda za međupovezivanje u pristupnoj točki Split, Lička 12. A1 tvrdi da uslugu nije dogovorio nego je Terrakom bez slanja ponude i prijedloga dopune Ugovora o međupovezivanju, na razini tehničkih kontakata, dogovorio spajanje u Splitu i za cijelo vrijeme od lipnja 2019. do izdavanja prvog računa za trošak voda u 2020. nije ni na koji način definirao cijenu i opseg takve usluge.

Izdane račune Terrakom obrazlaže na način da je temeljem uvjeta propisanih *Odlukom o uvjetima IP međupovezivanja* pokrenuo migraciju sa TDM na IP tehnologiju, uz zahtjev prema A1 da obje strane i dalje realiziraju svaka po jedan vod za međupovezivanje, odnosno A1 za pristupnu točku u Splitu, a Terrakom za pristupnu točku u Zagrebu, kako je bilo realizirano i prije migracije. Tvrdi da je u više navrata pokušao dogovoriti recipročni model uspostave vodova za međupovezivanje, ali A1 je prijedlog odbio. Budući da A1 nije prihvatio prijedlog da svaka strana osigura jedan vod, Terrakom je donio odluku o realizaciji vlastitog voda za međupovezivanje i do drugog pristupnog područja, odnosno do točke Split, Lička 12, koji vod je realiziran u 2019.

Iz dokumentacije u spisu proizlazi da korištenje Terrakom voda za međupovezivanje u Splitu nije dogovoreno niti ugovorom o međupovezivanju niti dodatkom ugovora. Stoga je HAKOM utvrđivao je li Terrakom ispravno izdavao sporne račune pozivajući se na Standardnu ponudu za usluge međupovezivanja u javnoj pokretnoj komunikacijskoj mreži A1 Hrvatska d.o.o. (dalje: SP A1), Minimalnu ponudu uvjeta međupovezivanja u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži A1 Hrvatska d.o.o. (dalje: MPU A1) i Minimalnu ponudu uvjeta međupovezivanja za završavanje poziva u javnu nepokretnu komunikacijsku mrežu za Operatore elektroničkih komunikacija i davatelje usluga s ovlaštenjem za pružanje javne govorne usluge u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži u Republici Hrvatskoj (dalje: MIO Terrakoma).

SP A1 kao i MIO Terrakoma propisuje da se izmjene i dopune SP/MIO primjenjuje na postojeće Ugovore o međupovezivanju koje je sklopio A1/Terrakom te predstavlja temelj za sklapanje novih Ugovora o međupovezivanju za usluge koje su predmet ove SP/MIO. Stoga je A1 u pravu kad tvrdi da se radi o komercijalnoj usluzi koju ugovorne strane moraju prvo ugovoriti i ne mogu se jednostrano nametnuti objavom u Minimalnoj ponudi.

A1 priznaje da je u lipnju 2019. realizirano spajanje u Splitu i prelazak na IP međupovezivanje, međutim tvrdi da tom prilikom Terrakom nije tražio od A1 sklapanje dopune ugovora o međupovezivanju niti određivanje naknada za troškove. Oспорava tvrdnju Terrakoma da je povezivanje realizirano Ethernet vodom, tvrdi da Terrakom nije u pristupnu točku A1 u Splitu, Lička 12 postavio opremu već je došao sa optičkim kabelom te da se spojio putem *dark fiber*. Također osporava tvrdnju Terrakoma da je uređaj Terrakoma postavljen izvan Ličke 12, dok optički kabel koji je doveden na pristupnu točku A1 služi kao međuveza između A1 uređaja i Terrakom uređaja za ostvarivanje Ethernet voda. Tvrdi da je kod korištenja Ethernet voda na koji bi se primjenjivala podjela troška, nužan preduvjet definiranje kapaciteta voda i sklapanje zasebnog ugovora za predmetni vod, pri čemu se A1 ne bi odlučio za kapacitet voda 1 Gbit/s obzirom da to znatno premašuje potreban kapacitet i predstavljalo bi nepotreban trošak. Tijekom pregovora s Terrakomom, A1 je nudio da lokalni pristupni vod u Zagrebu osigura Terrakom, a lokalni pristupni vod u Splitu A1. A1 je Terrakomu ponudio prijenosni vod kapaciteta 100 Mbit/s od lokacije Terrakoma u Zagrebu do

pristupne točke A1 u Splitu umanjen za lokalni vod, mjesečna naknada za navedeni vod iznosila bi 1.700 kn (225,63 EUR).

U odnosu na tehničku realizaciju međupovezivanja, utvrđeno je kako slijedi.

Pristupne točke operatora povezuju se putem voda za međupovezivanje. Člankom 4. MIO Terrakom određeno je da prigodom uspostave inicijalnog međupovezivanja, kao i pri svakom sljedećem proširivanju kapaciteta vodova za međupovezivanje, strane će podijeliti trošak uspostave i korištenja vodova za međupovezivanje u omjeru količine prometa koji strane šalju odnosno predviđaju slati putem tih vodova. Strana koja je realizirala vodove za međupovezivanje drugoj strani ispostavlja dio troška za korištenje voda za međupovezivanje razmjerno omjeru količine prometa koje šalju putem toga voda. Strane će jednom godišnje utvrđivati stvarne količine prometa koje šalju putem vodova za međupovezivanje u prethodnom razdoblju i potom će strana koja je plaćala puni trošak voda za međupovezivanje ispostaviti drugoj strani godišnji račun za korištenje voda za međupovezivanje u skladu sa zapisnički utvrđenim stvarnim stanjem omjera količine prometa. Količine prometa koje strane šalju putem vodova za međupovezivanje zapisnički će se utvrđivati na temelju mjesečnih specifikacija razmijenjenog prometa međupovezivanja, koje su obje strane verificirale i fakturirale u prethodnom razdoblju. Isto je određeno i čl. 3.21. SP A1.

Izvršen je uvid u dostavljene elektroničke poruke iz travnja, lipnja i srpnja 2019. razmijenjene između tehničkih timova A1 i Terrakoma iz kojih je razvidno da su dogovoreni parametri međupovezivanja, poput tipova SFP-ova i IP adresa za peering, dakle, vidljivo je da su se stranke dogovorile i usuglasile o tehničkoj realizaciji voda za međupovezivanje u Splitu, Lička 12. Dokaz tome je elektronička poruka kojom je 7. lipnja 2019. A1 poslao Terrakomu konačnu logičku shemu spajanja te elektronička poruka od 15. srpnja 2019. iz koje je vidljivo da je provedeno testiranje usluge međupovezivanja. Time je nesporno utvrđeno da je 2019. izvršena tehnička realizacija IP međupovezivanja i da se od tada promet razmjenjuje između operatora. Navedeno potvrđuje i A1.

Uvidom u spomenute elektroničke poruke vidljivo je da je usluga međupovezivanja ostvarena putem Ethernet P2P (*point to point*) voda, stoga je neprihvatljiv navod A1 da povezivanje nije realizirano putem zakupljenog Ethernet voda Terrakoma nego preko usluge *dark fiber*. Naime, usluga *dark fiber* je usluga bez aktivne opreme te kao takva ne može osigurati bilo kakvu razmjenu prometa bez instaliranja odgovarajuće aktivne opreme. Iz konačne logičke sheme spajanja koju je A1 poslao Terrakomu 7. lipnja 2019. vidljivo je da je vod za međupovezivanje ostvaren kroz IP MPLS mrežu Terrakoma, a što podrazumijeva korištenje Ethernet tehnologije u pristupnom dijelu mreže.

Dakle, imajući u vidu da su se stranke dogovorile o tehničkoj realizaciji voda za međupovezivanje HAKOM ne može prihvatiti obrazloženje A1 da spornu uslugu nikada nije zatražio niti prihvatio.

Nesporno je da tehničkoj realizaciji međupovezivanja nije prethodilo planiranje kapaciteta i sklapanje ugovora/dodatka ugovoru između stranaka, iako je isto trebalo biti uvjet za tehničku realizaciju međupovezivanja propisan i MIO Terrakom i SP A1 i MIO A1. Naime, ugovor/dodatak ugovoru sklopljen između operatora za međupovezivanje trebao je opisati tehničke uvjete, operativne uvjete, planiranje i financijske uvjete za korištenje konkretnog voda za međupovezivanje između ugovornih strana, što je izostalo.

Kako dodatak Ugovoru o međupovezivanju za spornu lokaciju nikada nije sklopljen, a istovremeno je evidentno da je međupovezivanje realizirano 2019. i od tada se promet razmjenjuje između operatora, HAKOM je zaključio da su stranke samom tehničkom realizacijom međupovezivanja

dogovorile uvjete međupovezivanja, uključujući parametre kvalitete i kapacitet voda koji će se koristiti, dakle ono što A1 dovodi u pitanje zbog nepostojanja formalnog dogovora (ugovora). Stoga nije prihvaćen navod A1 da ne postoji dogovor o tehničkoj realizaciji međupovezivanja jer da je Terrakom na razini tehničkih kontakata dogovorio spajanje u Splitu. Dodatno, u MPU A1 navedeno je da je uspostavljanje vodova međupovezivanja preduvjet za početak pružanja usluga međupovezivanja (Opis tehničke realizacije međupovezivanja).

Kod konfiguracije sučelja potrebno je definirati kapacitet na obje pristupne točke kao i parametre kvalitete te posljedično i cijene koje sukladno Standardnoj ponudi za usluge međupovezivanja u javnoj pokretnoj komunikacijskoj mreži A1 Hrvatska d.o.o. (dalje: SP A1), Minimalnoj ponudi uvjeta međupovezivanja u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži A1 Hrvatska d.o.o. (dalje: MPU A1) i Minimalnoj ponudi uvjeta međupovezivanja za završavanje poziva u javnu nepokretnu komunikacijsku mrežu za Operatore elektroničkih komunikacija i davatelje usluga s ovlaštenjem za pružanje javne govorne usluge u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži u Republici Hrvatskoj (dalje: MIO Terrakoma) ovise o tehničkoj realizaciji međupovezivanja. Drugim riječima, dogovor o tehničkoj realizaciji međupovezivanja ima za posljedicu obvezu plaćanja naknada za troškove u skladu s uvjetima realiziranog međupovezivanja.

Nadalje, uzimajući u obzir načelo razmjernosti u ostvarivanju regulatornih načela i ciljeva utvrđenih u čl. 7. stavku 2. ZEK-a, HAKOM je mišljenja da Terrakom imao pravo povezati svoju pristupnu točku u Zagrebu (Radnička cesta) osim s pristupnom točkom A1 u Zagrebu (Vrtni put 1), izravnim interkonekcijskim vodom i s pristupnom točkom A1 u Splitu (Lička 12).

U čl. 5.3. MPU A1 - Troškovi uporabe voda za Međusobno povezivanje, određeno je da će strane podijeliti trošak uspostave i korištenja vodova za međusobno povezivanje u omjeru količine prometa koji šalju odnosno predviđaju slati putem tih vodova. Primjenu metode udjela prometa u vodovima za međupovezivanje predlaže i Terrakom u svom prijedlogu Dopune 5. Ugovora o međusobnom povezivanju. Slijedom navedenog, HAKOM ističe kako je u konkretnom slučaju nužno i opravdano trošak vodova dijeliti ovisno o količini razmijenjenog prometa.

Slijedom svega navedenog, HAKOM je odredio A1 i Terrakomu da u roku 30 dana od primitka ove odluke sklope dodatak Ugovora o međupovezivanju u kojem će ugovoriti sve uvjete uporabe voda za međupovezivanje na pristupnoj točki Split, Lička 12, temeljem već ostvarenog međupovezivanja putem Ethernet voda Terrakoma kapaciteta 1 Gbit/s i duljine do 400 km isporučene preko 1 G sučelja, u skladu s metodom udjela prometa u vodovima, za razdoblje od 1. srpnja 2020. (za koje razdoblje je Terrakom podnio zahtjev u ovom sporu) do dana sklapanja ugovora. U odnosu na buduće razdoblje, A1 i Terrakom su obvezni sklopiti dodatak ugovora o međupovezivanju u kojem će ugovoriti sve uvjete uporabe voda za međupovezivanje na pristupnoj točki Split, Lička 12, po cijenama iz važeće Minimalne ponude uvjeta međupovezivanja za završavanje poziva u javnu nepokretnu komunikacijsku mrežu Terrakoma ili će dogovoriti međupovezivanje na drugačiji način. HAKOM naglašava da A1 nema obvezu u budućem razdoblju usmjeravati svoj promet putem Terrakom voda, već može dogovoriti međupovezivanje na drugačiji način. Također, ukoliko su postojeći kapaciteti voda preveliki, stranke su obvezne za buduće razdoblje ugovoriti manji kapacitet voda.

S obzirom da A1 nije dokazao da je u međuvremenu realizirao vlastiti vod za međupovezivanje između pristupne točke A1 u Splitu i pristupne točke Terrakoma u Zagrebu, HAKOM je zaključio da A1 cijelo vrijeme koristi vod od Terrakoma, ali ako odluči realizirati vlastiti vod, HAKOM je ostavio mogućnost da s Terrakomom dogovori međupovezivanje na drugačiji način.

U odnosu na dio zahtjeva Terrakoma koji se odnosi na izdane račune, HAKOM je prihvatio tvrdnju A1 da nije bio upoznat s cijenama uporabe vodova za međupovezivanje jer je Terrakom cijene mijenjao tijekom spornog razdoblja. Navedeno proizlazi iz Minimalnih ponuda koje je Terrakom objavljivao u spornom razdoblju. A1 također ispravno tvrdi da usluga najma voda za međupovezivanje mora biti prethodno ugovorena te da se ne može primjenjivati automatski. Zaključno, ugovaranje usluge najma vodova međusobnog povezivanja uvjet je za izdavanje računa za predmetnu uslugu, a kako je ista izostala, HAKOM je u odnosu na izdane račune za razdoblje od 1. srpnja 2020. do 30. travnja 2023., zahtjev Terrakoma odbio.

Međutim, kako je u ovom postupku utvrđeno da je međupovezivanje ostvareno putem Ethernet voda Terrakoma te da je isti korišten i putem njega je razmjenjivan promet od 2019. nadalje, odlučeno je da A1 i Terrakom moraju sklopiti dodatak ugovora o međupovezivanju, nakon čega će Terrakom temeljem sklopljenog dodatka ugovora o međupovezivanju, izdati A1 račune za razdoblje od 1. srpnja 2020. nadalje.

U odnosu na cijenu realiziranog voda za međupovezivanje utvrđeno je kako slijedi.

Imajući u vidu da među strankama postoje bitno različita tumačenja cijene koju je potrebno primijeniti, bilo je potrebno odlukom odrediti cijene koje će stranke ugovoriti. Pri tome HAKOM smatra da se kao primjenjive cijene za razdoblje od 1. srpnja 2020. do sklapanja ugovora, moraju uzeti cijene koje naplaćuje Hrvatski Telekom d.d. (dalje: HT), kao operator sa značajnom tržišnom snagom na tržištu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji. U odnosu na prigovor A1 da cijene HT-a nisu primjenjive jer je HT operator sa značajnom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu iznajmljenih vodova, a što nije slučaj u sporu između Terrakoma i A1, HAKOM naglašava da su Terrakom i A1 bili obvezni dogovoriti korištenje voda uz primjenu cijena iz svojih standardne/minimalne ponude, međutim kako je dogovor izostao, HAKOM je u svrhu ispunjenja načela razmjernosti, kao referentne cijene uzeo cijene HT-a, a koje su troškovno usmjerene.

A1 navodi da nije postignut dogovor oko kapaciteta voda, međutim, u ovom predmetu je utvrđeno da je na predmetnoj lokaciji realiziran vod kapaciteta 1 Gbit/s te da ga A1 od 2019. koristi za potrebe međupovezivanja. Stoga je HAKOM utvrdio da su stranke suglasne s realizacijom Ethernet voda Terrakoma kapaciteta od 1 Gbit/s za potrebe međupovezivanja i duljine do 400 km isporučene preko 1 G sučelja te da će se troškovi vodova međupovezivanja obračunavati sukladno udjelima prometa u korištenim vodovima budući da je opravdano i nužno trošak voda dijeliti ovisno o količini razmijenjenog prometa.

HAKOM je stava da je za osnovicu za obračun podjele troška vodova za međupovezivanje ovisno o količini razmijenjenog prometa opravdano uzeti naknade za uslugu Ethernet iznajmljenog voda „voice“ kvalitete kapaciteta 1 Gbit/s iz Standardne ponude HT-a za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa.

Mjesečna naknada usluge Ethernet iznajmljenog voda „voice“ kvalitete sastoji se od naknade po priključnoj točki i naknade za uporabu voda koja ovisi o udaljenosti, pri čemu se za vod koji ima dvije priključne točke zaračunavaju dvije naknade po priključnoj točki i jedna naknada za uporabu voda. Dakle, vrijede sljedeće naknade za Ethernet iznajmljeni vod kapaciteta 1 Gbit/s „voice“

kvalitete određene tada važećom Standardnom ponudom HT-a za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa (od 1. siječnja 2020.):

- naknada po priključnoj točki za kapacitet 1 Gbit/s - 10.132 kn mjesečno +PDV
- naknada za uporabu voda kapaciteta 1 Gbit/s duljine do 400 km „voice“ kvalitete – 12.133 kn mjesečno +PDV

Predmetne cijene vrijede do 1. kolovoza 2021. nakon čega će se primijeniti naknade određene HT-u Odlukom o određivanju cijena na tržištu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji i na tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa, klasa: UP/I-344-01/20-05/04, urbroj: 376-05-1-21-53 od 10. lipnja 2021., kojom Odlukom se mijenjaju cijene na način da glase:

- naknada po priključnoj točki za kapacitet 1 Gbit/s - 4.851 kn mjesečno +PDV
- naknada za uporabu voda kapaciteta 1 Gbit/s (neovisno o duljini voda) „voice“ kvalitete - 3.420 kn mjesečno +PDV.

Nadalje, od 1. siječnja 2023. potrebno je primijeniti cijene koje primjenjuje HT usklađene s novom vrijednosti WACC-a, određene odlukom HAKOM-a, klasa: UP/I-344-01/22-05/05 urbroj: 376-05-1-22-16 od 22. studenog 2022.

Stoga su stranke obvezne potpisati dodatak ugovoru o međupovezivanju primjenjujući sve gore navedene cijene te uzimajući u obzir različita obračunska razdoblja. Naknade se obračunavaju u EUR prema tečaju konverzije, fiksni tečaj konverzije 7,53450 kn.

U odnosu na prigovor A1 da je odredbama Terrakom MIO propisano da se naknade iz točke 8.2.1. Terrakom MIO naplaćuju samo u slučaju kada se Terrakom povezuje s mrežom operatora s kojim još nije uspostavio izravno međupovezivanje, a što u predmetnom slučaju nije primjenjivo te da je naknadno, 1. svibnja 2023., Terrakom ponovo izmijenio Terrakom MIO i to upravo točku 8.2.1., HAKOM naglašava da je navedena naknada obračunata na računu za 2019., a koje razdoblje nije obuhvaćeno ovom odlukom te ne može biti predmet ugovora koje će stranke potpisati temeljem ove odluke.

Kod obračuna, a obzirom da je u ovom postupku utvrđeno da je Terrakom realizirao jedan vod, nema pravo naplatiti naknadu za dva voda, a koju naknadu je predložio u Dodatku 5. Ugovora.

U odnosu na razdoblje od sklapanja ugovora nadalje, HAKOM je odredio da će stranke ugovoriti sve uvjete uporabe voda za međupovezivanje na pristupnoj točki Split, Lička 12, po cijenama iz važeće Minimalne ponude uvjeta međupovezivanja za završavanje poziva u javnu nepokretnu komunikacijsku mrežu Terrakoma ili će dogovoriti međupovezivanje na drugačiji način, kako je ranije obrazloženo.

Imajući u vidu sve navedeno, HAKOM je temeljem članka 31. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22) odlučio kao u izreci te je time okončan spor pred HAKOM-om.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku 30 dana od dana primitka istog.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Dostaviti:

1. Terrakom d.o.o., Selska cesta 90A, 10000 Zagreb, UP-osobnom dostavom
2. A1 Hrvatska d.o.o., Vrtni put 1, 10000 Zagreb, UP-osobnom dostavom
3. U spis